ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ ഷോഡശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ ഷോഡശോഽധ്യായഃ ॥

ഉദ്ധവ ഉവാച

ത്വം ബ്രഹ്മ പരമം സാക്ഷാദനാദ്യന്തമപാവൃതം ।
സർവേഷാമപി ഭാവാനാം ത്രാണസ്ഥിത്യപ്യയോദ്ഭവഃ ॥ **1** ॥

ഉച്ചാവചേഷു ഭൂതേഷു ദുർജ്ഞേയമകൃതാത്മഭിഃ ।
ഉപാസതേ ത്വാം ഭഗവൻ യാഥാതഥ്യേന ബ്രാഹ്മണാഃ ॥ **2** ॥

യേഷു യേഷു ച ഭാവേഷു ഭക്ത്യാ ത്വാം പരമർഷയഃ ।
ഉപാസീനാഃ പ്രപദ്യന്തേ സംസിദ്ധിം തദ് വദസ്വ മേ ॥ **3** ॥

ഗൂഢശ്ചരസി ഭൂതാത്മാ ഭൂതാനാം ഭൂതഭാവന ।
ന ത്വാം പശ്യന്തി ഭൂതാനി പശ്യന്തം മോഹിതാനി തേ ॥ **4** ॥

യാഃ കാശ്ച ഭൂമൗ ദിവി വൈ രസായാം
വിഭൂതയോ ദിക്ഷു മഹാവിഭൂതേ ।
താ മഹ്യമാഖ്യാഹ്യനുഭാവിതാസ്തേ
നമാമി തേ തീർഥപദാംഘ്രിപദ്മം ॥ **5** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ഏവമേതദഹം പൃഷ്ടഃ പ്രശ്നം പ്രശ്നവിദാം വര ।
യുയുത്സുനാ വിനശനേ സപത്നൈരർജുനേന വൈ ॥ **6** ॥

ജ്ഞാത്വാ ജ്ഞാതിവധം ഗർഹ്യമധർമം രാജ്യഹേതുകം।
തതോ നിവൃത്തോ ഹന്താഹം ഹതോഽയമിതി ലൗകികഃ ॥ **7** ॥

സ തദാ പുരുഷവ്യാഘ്രോ യുക്ത്യാ മേ പ്രതിബോധിതഃ।
അഭ്യഭാഷത മാമേവം യഥാ ത്വം രണമൂർധനി ॥ **8** ॥

അഹമാത്മോദ്ധവാമീഷാം ഭൂതാനാം സുഹൃദീശ്വരഃ।
അഹം സർവാണി ഭൂതാനി തേഷാം സ്ഥിത്യുദ്ഭവാപ്യയഃ ॥ **9** ॥

അഹം ഗതിർഗതിമതാം
കാലഃ കലയതാമഹം।
ഗുണാനാം ചാപ്യഹം സാമ്യം
ഗുണിൻയൗത്പത്തികോ ഗുണഃ ॥ **10** ॥

ഗുണിനാമപ്യഹം സൂത്രം മഹതാം ച മഹാനഹം।
സൂക്ഷ്മാണാമപ്യഹം ജീവോ ദുർജയാനാമഹം മനഃ ॥ **11** ॥

ഹിരൺയഗർഭോ വേദാനാം മന്ത്രാണാം പ്രണവസ്ത്രിവൃത്।
അക്ഷരാണാമകാരോഽസ്മി പദാനിച്ഛന്ദസാമഹം ॥ **12** ॥

ഇന്ദ്രോഽഹം സർവദേവാനാം വസൂനാമസ്മി ഹവ്യവാട്।
ആദിത്യാനാമഹം വിഷ്ണൂ രുദ്രാണാം നീലലോഹിതഃ ॥ **13** ॥

ബ്രഹ്മർഷീണാം ഭൃഗുരഹം രാജർഷീണാമഹം മനുഃ।
ദേവർഷീണാം നാരദോഽഹം ഹവിർധാൻയസ്മി ധേനുഷു ॥ **14** ॥

സിദ്ധേശ്വരാണാം കപിലഃ സുപർണോഽഹം പതത്രിണാം।
പ്രജാപതീനാം ദക്ഷോഽഹം പിതൃണാമഹമർയമാ ॥ **15** ॥

മാം വിദ്ധ്യുദ്ധവ ദൈത്യാനാം പ്രഹ്ലാദമസുരേശ്വരം।
സോമം നക്ഷത്രൗഷധീനാം ധനേശം യക്ഷരക്ഷസാം ॥ **16** ॥

ഐരാവതം ഗജേന്ദ്രാണാം യാദസാം വരുണം പ്രഭും।
തപതാം ദ്യുമതാം സൂര്യം മനുഷ്യാണാം ച ഭൂപതിം ॥ **17** ॥

ഉച്ചൈഃശ്രവാസ്തുരംഗാണാം ധാതൂനാമസ്മി കാഞ്ചനം।
യമഃ സംയമതാം ചാഹം സർപാണാമസ്മി വാസുകിഃ ॥ **18** ॥

നാഗേന്ദ്രാണാമനന്തോഽഹം മൃഗേന്ദ്രഃ ശൃംഗിദംഷ്ട്രിണാം।
ആശ്രമാണാമഹം തുർയോ വർണാനാം പ്രഥമോഽനഘ ॥ **19** ॥

തീർഥാനാം സ്രോതസാം ഗംഗാ സമുദ്രഃ സരസാമഹം।
ആയുധാനാം ധനുരഹം ത്രിപുരഘ്നോ ധനുഷ്മതാം ॥ **20** ॥

ധിഷ്ണ്യാനാമസ്മ്യഹം മേരുർഗഹനാനാം ഹിമാലയഃ।
വനസ്പതീനാമശ്വത്ഥ ഓഷധീനാമഹം യവഃ ॥ **21** ॥

പുരോധസാം വസിഷ്ഠോഽഹം
ബ്രഹ്മിഷ്ഠാനാം ബൃഹസ്പതിഃ।
സ്കന്ദോഽഹം സർവസേനാൻയാ -
മഗ്രണ്യാം ഭഗവാനജഃ ॥ **22** ॥

യജ്ഞാനാം ബ്രഹ്മയജ്ഞോഽഹം വ്രതാനാമവിഹിംസനം।
വായ്വഗ്ന്യർകാംബുവാഗാത്മാ ശുചീനാമപ്യഹം ശുചിഃ ॥ **23** ॥

യോഗാനാമാത്മസംരോധോ മന്ത്രോഽസ്മി വിജിഗീഷതാം।
ആൻവീക്ഷികീ കൗശലാനാം വികൽപഃ ഖ്യാതിവാദിനാം ॥ **24** ॥

സ്ത്രീണാം തു ശതരൂപാഹം പുംസാം സ്വായംഭുവോ മനുഃ।
നാരായണോ മുനീനാം ച കുമാരോ ബ്രഹ്മചാരിണാം ॥ **25** ॥

ധർമാണാമസ്മി സന്ന്യാസഃ ക്ഷേമാണാമബഹിർമതിഃ।
ഗുഹ്യാനാം സൂനൃതം മൗനം മിഥുനാനാമജസ്ത്വഹം ॥ **26** ॥

സംവത്സരോഽസ്മ്യനിമിഷാമൃതൂനാം മധുമാധവൗ ।
മാസാനാം മാർഗശീർഷോഽഹം നക്ഷത്രാണാം തഥാഭിജിത് ॥ **27** ॥

അഹം യുഗാനാം ച കൃതം
ധീരാണാം ദേവലോഽസിതഃ ।
ദ്വൈപായനോഽസ്മി വ്യാസാനാം
കവീനാം കാവ്യ ആത്മവാൻ ॥ **28** ॥

വാസുദേവോ ഭഗവതാം ത്വം തു ഭാഗവതേഷ്വഹം ।
കിമ്പുരുഷാണാം ഹനുമാൻ വിദ്യാധ്രാണാം സുദർശനഃ ॥ **29** ॥

രത്നാനാം പദ്മരാഗോഽസ്മി പദ്മകോശഃ സുപേശസാം ।
കുശോഽസ്മി ദർഭജാതീനാം ഗവ്യമാജ്യം ഹവിഃഷ്വഹം ॥ **30** ॥

വ്യവസായിനാമഹം ലക്ഷ്മീഃ കിതവാനാം ഛലഗ്രഹഃ ।
തിതിക്ഷാസ്മി തിതിക്ഷൂണാം സത്ത്വം സത്ത്വവതാമഹം ॥ **31** ॥

ഓജഃ സഹോ ബലവതാം കർമാഹം വിദ്ധി സാത്ത്വതാം ।
സാത്ത്വതാം നവമൂർതീനാമാദിമൂർതിരഹം പരാ ॥ **32** ॥

വിശ്വാവസുഃ പൂർവചിത്തിർഗന്ധർവാപ്സരസാമഹം ।
ഭൂധരാണാമഹം സ്ഥൈര്യം ഗന്ധമാത്രമഹം ഭുവഃ ॥ **33** ॥

അപാം രസശ്ച പരമസ്തേജിഷ്ഠാനാം വിഭാവസുഃ ।
പ്രഭാ സൂര്യേന്ദുതാരാണാം ശബ്ദോഽഹം നഭസഃ പരഃ ॥ **34** ॥

ബ്രഹ്മണ്യാനാം ബലിരഹം വീരാണാമഹമർജുനഃ ।
ഭൂതാനാം സ്ഥിതിരുത്പത്തിരഹം വൈ പ്രതിസങ്ക്രമഃ ॥ **35** ॥

ഗത്യുക്ത്യുത്സർഗോപാദാനമാനന്ദസ്പർശലക്ഷണം ।
ആസ്വാദശ്രുത്യവഘ്രാണമഹം സർവേന്ദ്രിയേന്ദ്രിയം ॥ **36** ॥

പൃഥിവീ വായുരാകാശ ആപോ ജ്യോതിരഹം മഹാൻ।
വികാരഃ പുരുഷോഽവ്യക്തം രജഃ സത്ത്വം തമഃ പരം ॥ **37** ॥

അഹമേതത്പ്രസംഖ്യാനം ജ്ഞാനം തത്ത്വവിനിശ്ചയഃ।
മയേശ്വരേണ ജീവേന ഗുണേന ഗുണിനാ വിനാ।
സർവാത്മനാപി സർവേണ ന ഭാവോ വിദ്യതേ ക്വചിത് ॥ **38** ॥

സംഖ്യാനം പരമാണൂനാം കാലേന ക്രിയതേ മയാ।
ന തഥാ മേ വിഭൂതീനാം സൃജതോഽണ്ഡാനി കോടിശഃ ॥ **39** ॥

തേജഃ ശ്രീഃ കീർതിരൈശ്വർയം ഹ്രീസ്ത്യാഗഃ സൗഭഗം ഭഗഃ।
വീർയം തിതിക്ഷാ വിജ്ഞാനം യത്ര യത്ര സ മേഽശകഃ ॥ **40** ॥

ഏതാസ്തേ കീർതിതാഃ സർവാഃ സങ്ക്ഷേപേണ വിഭൂതയഃ।
മനോവികാരാ ഏവൈതേ യഥാ വാചാഭിധീയതേ ॥ **41** ॥

വാചം യച്ഛ മനോ യച്ഛ പ്രാണാൻ യച്ഛേന്ദ്രിയാണി ച।
ആത്മാനമാത്മനാ യച്ഛ ന ഭൂയഃ കൽപസേഽധ്വനേ ॥ **42** ॥

യോ വൈ വാങ്മനസീ സമ്യഗസംയച്ഛൻ ധിയാ യതിഃ।
തസ്യ വ്രതം തപോ ദാനം സ്രവത്യാമഘടാംബുവത് ॥ **43** ॥

തസ്മാൻമനോവചഃ പ്രാണാൻ നിയച്ഛേന്മത്പരായണഃ।
മദ്ഭക്തിയുക്തയാ ബുദ്ധ്യാ തതഃ പരിസമാപ്യതേ ॥ **44** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ഏകാദശസ്കന്ധേ ഷോഡശോഽധ്യായഃ ॥